

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Mărturisirea preoților.

II.

Luând în considerare aceste momente importante, cari ar putea fi desfășurate pe larg, biserica cere dela preoții de toate treptele ierarhice să-și mărturisească păcatele și să primească cu vrednicie taina pocăinții. Iată ce zice în această privință *Pravila cea mare* dela Târgoviște, din anul 1652, la glava 321: „Și tuturor ne trebuie să ne pocăim: arhieriei, episcopii, popii, călugării, călugărițe, bărbații, muierile, mireanii, și nici unul să nu se despartă sau să fugă de pocăianie și dela ispovedanie, *pentru că toți greșim*, ori cu cuvântul, ori cu lucrul, ori cu vederea, ori cu gândurile, ci trebuie să ne pocăim... Deci grăesc eu tare și strig tuturor cu mine, pentru darul Mântuitorului nostru să ne pocăim, ca să ne spășim, căci și sfinților și mirenilor de treabă le este ispovedania și pocăiania, și mărturisirea de aceea apostolul: „ispovădui-vă unul altuia greșalele și vă rugați unul pentru altul, ca să vă tămăduiți“... Fiindcă însăși *Pravila* face provocare la *Simeon Tesalonicianul*, citez și cuvintele acestuia referitoare la spovedania preoților, în următoarele: „Drept aceea trebuie numai să ne pocăim, precum a propovăduit Botezătorul, Stăpânul și ucenicii lui. Toți trebuie să ne pocăim, și mireni, și călugări, și preoții și arhieriei, și nici unul să nu se despartă pe sine dela pocăință, *pentru că toți am greșit și greșim și suntem datori să ne pocăim*. Drept aceea și Mântuitorul nostru și Botezătorul său a zis: „Pocăiți-vă și să apropiați împărăția cerurilor“, făcându-se aproape chiar împăratul cerurilor de cei ce se pocăesc, că zice: aproape e Domnul de toți cei ce-l chiamă pe El intru adevăr... Să lepădăm dar lucrurile întunecului și să ne îmbrăcăm cu armele luminei. Iar cumcă ispove-

dania sau pocăința e trebuincioasă pentru preoți, ca și pentru călugări și mireni, chiar apostolul Pavel mărturisește“...¹

Cu provocare la cuvintele citate din *Pravila*, scrie și fericitul mitropolit *Șaguna*, canonistul bisericii noastre, care avea ca duhovnic al său pe călugărul *Gherman*, următoarele: „așisderea în tot anul câte odată dator este a se ispovedui fiecare arhieru, preot, diacon și monah, în preotul mare, sau în cele șapte săptămâni dela Paști până la Rusalii“.² Iar într'alt loc scrie: „cumcă misterul mărturisirii este după botez capul mântuirii noastre, iarș pocăința de acolo urmată este a doua curățenie și al doilea botez, e afară de toată indoiala după înstătuinile bisericii noastre; de aceea deobligă biserica pe toți mireni și călugării, pe clerici, preoți și arhieriei de-o potrivă, la mărturisire și pocăință, căci toți suntem păcătoși, și numai unul Dumnezeu este fără de păcat, și așa fiind noi toți oamenii supuși patimilor și păcătuirei, toți suntem datori a ne curăți prin mărturisire și pocăință, ca să ne naștem din nou prin baia mărturisirii și a pocăinței“.³

Vasile Pocitan, preot al bisericii ortodoxe române din Regat și autorul unei scrieri de drept bisericesc, zice: „porunca a patra a bisericii obligă pe creștini a se mărturisi măcar odată pe an. Asemenea fiecare arhieru, preot, diacon sau și simplu monah, trebuie a se mărturisi odată pe an. Mărturisirea păcatelor este și o necesitate a sufletului omnesc de a spune unei persoane mai de seamă pășul său. De aici vine vorba răsunătoare: „păcatul mărturisit e pe jumătate iertat“.⁴

¹ Sfântul *Simeon Arhiepiscopul Tesalonicianului*: Tractat asupra tuturor dogmelor credinței noastre ortodoxe, ed. II. București 1865, pag. 166—167.

² Compendiu de dreptul canonic. Sibiu ed. II. 1885, pag. 50.

³ Manual de studiu pastoral. Sibiu 1872, p. 57.

⁴ Compendiu de drept bisericesc. București 1898, pag. 166.

Și vestitul canonist al bisericii ortodoxe, episcopul *Dr. Nicodim Milaș*, scrie următoarele: „Și toți preoții de gradele mai înalte sunt datori să se mărturisească. În scopul acesta sunt designați în fiecare eparhie duhovnicii anume. În fiecare protopresbiterat trebuie să fie un duhovnic pentru preoțime, ales de preoți și întărit de episcopul eparhial. În protopresbiteratele mai extinse pot fi instituiți și doi duhovnici pentru cler. Duhovnicul trebuie să înainteze în fiecare an episcopului raport despre mărturisirea clerului“.¹

Fiecare dintre bisericile ortodoxe particulare are norme pentru mărturisirea preoților. În Rusia s'a normat această chestie prin art. 70—72 al statutului consistorial, în biserica din Sârbia prin hotărârea sinodului episcopesc din Septembrie 1891; în cea din Dalmația prin enciclica pastorală din 4 Martie 1891.² Foarte interesante sunt câteva date despre îngrijirea cese de mărturisire în biserica din Sârbia, pe cari le găsim la *I. S. Berdnicov*, și din cari reprodus următoarele: „Preotul paroh prezintă episcopului eparhial câte o dare de seamă despre aceea, cum parohienii și-au îndeplinit în cursul unui an datoria de a se mărturisi și-a se cumineca cu sfințele taine. Asemenea dare de seamă se face și respectiv de cler, de monahi și de învățători prin duhovnicii lor. Cine s'ar constata că nu s'a mărturisit și împărtășit doi ori trei ani, acela se raportează episcopului eparhial a parte. Episcopul eparhial cercetează despre aceasta prin preotul aceleiași parohii, sau și prin alte persoane de încredere și când constată că lucrul este așa, poate pune asupra acelei persoane epitimie (canon) casnică. Despre împlinirea datoriei de a se mărturisi și împărtăși, se

¹ Das Kirchenrecht der morgenländischen Kirche. Mostar ed. II. 1905, pag. 564.

² Milaș, op. cit. pag. 564.

îngrijește nu numai autoritatea bisericească, ci și cea laică și militară observă, ca oamenii de sub jurisdicțiunea lor neapărat să-și îplinească aceste datorii. Pentru aceasta autoritatea bisericească, episcopul și toate mijloacele din parte-i spre înțeleptire și convingere, comunică autorității civile neglijența unora de datoria de a se mărturisi și împărtăși. Dacă cineva are vre-o afacere la vre-o instanță și acolo se constată că el este nemărturisit și neîmpărtășit, atunci se pune asupra lui epitimie publică, care i-se aplică, sau în biserica parohială, sau la vre-o mănăstire... Prin mănăstiri sunt duhovnici anume pentru monahi și monahine. Pentru mărturisirea clericului în fiecare protopopiat se desemnează câte unul sau și mai mulți duhovnici dintre preoții locali, aleși de cler și confirmați de episcop. Duhovnicul fiecărei circumscripțiuni prezintă episcopului câte un catalog de clericii (membrii clerului) cari și-au îndeplinit datoria de a se mărturisi“.¹

Prin aceste dovezi cred a fi documentat destul de limpede, că biserica ortodoxă impune și preoților, ca și poporului mirean, datoria morală de a se mărturisi, și că în alte părți ale bisericii ortodoxe se și practică mărturisirea preoților, numai la noi nu. Fiind pe cale a se introduce și la noi, cred că ar fi foarte bine, dacă preasfințitul sinod episcopesc, ca supremul for spiritual, care între altele are a „ține consultări și a aduce hotărâri asupra religiozității și moralului clerului și poporului credincios“,² se va ocupa de chestiunea aceasta încă în proxima de iunie și va adresa preoțimei din întreaga noastră provincie mitropolitană o circulară, prin care o va lumina asupra foloaselor mărturisirii și va lua măsuri pozitive a-

¹ I. S. Berdnicov: Curs de drept bisericesc, tradus de Silvestru Bălănescu. București 1892, pag. 475—478.

² Statutul organic, art. III, §. 174 pct. 3.

FOIȘOARĂ.

Regulament

pentru organizarea tinerimei ortodoxe din comunele tractului Sibiu.*

§. 1. Tinerimea adultă se constituie în societatea tinerimei, cu scop de a organiza întrunirile și convenirile tinerimei de așa, ca să progreseze în viața morală, bună și folositoare sieși și obștei. De aceea fiecare fecior sau fată, care a terminat școala de repetiție, trebuie să intre în societatea tinerimei.

La intrare fiecare membru plătește o taxă de înscriere, pe care o statorește comitetul parohial după împrejurări.

§. 2. Din societate iese: eventual se eschide:

a) cel ce se căsătorește sau părăsește comuna pe timp mai îndelungat,

b) cel ce este neînfrânt în rele, care după mai multe pedepse aplicate în bani

*) Publicăm acest regulament, votat de conferința preoțească din tractul Sibiuului și aprobat din partea consistoriului nostru arhiepiscopesc, pentru a putea fi folosit și în alte tracte, — de dorit ar fi, ca în toate protopresbiteratele, — ca basă pentru organizarea tinerimei eșite din școală. Redacțiunea.

nu se corege, d. e. furt, bătae; în cazul acesta însă nu e permis a lua parte la nici o convenire de ale tinerilor; la caz de coregere în mod probat și la rugarea lui proprie poate fi primit din nou în societate.

c) cel ce devine maiorean la rugarea lui poate fi dezințat din partea comit. par. de a mai fi membru al societății.

d) cel ce duce o viață imorală vădită.

§. 3. Societatea este condusă de tata feciorilor, de substitutul său și de jude.

Controla supremă asupra societății o are preotul, împreună cu comitetul parohial.

§. 4. Tatăl feciorilor și substitutul său se aleg de comitetul parohial din sinul său pe un (1) an. Dacă se alege pentru prima oară trebuie necondiționat să primească; sunt însă realeși, atunci în caz de morb ori având etatea de 60 ani nu pot fi siliți să primească.

§. 5. Tata feciorilor și substitutul său sunt datori alternativ să ia parte la toate întrunirile tinerimei, fie joc ori festivitate, supraveghind ordinea și bunăînțelegerea între ei.

§. 6. Dacă se ivește în societate vre o neînțelegere, o aplanează judele; nu o poate, atunci tata feciorilor sau substitutul său, dacă nici aceștia nu o pot, atunci se aduce

chestia înaintea preotului, care cu comitetul parohial decide definitiv.

§. 7. Judele, precum și ceilalți funcționari (pristav, pargari și doi crășmari) să aleg prin tinerime, dintre trei membri ai sei, designați de comitetul parohial. Condiția principală a candidaților este, ca să fie oameni de cinste, iubitori de ordine și dreptate.

Datorințele funcționarilor sunt:

§. 8. Judele este dator a face însemnări de absența dela biserică, și întrunirile obligate, a raporta preotului despre purtarea membrilor, însemnând indeosebi epitetele de ocară, ce le-ar folosi unii contra altora și a împlini poruncile preotului și a comitetului parohial.

§. 9. Tata feciorilor și substitutul seu sunt datori a încasa pedepsele dela membri a purta jurnal de cassă, eară înainte de alegerea oficianților a-l preda preotului, care cu comitetul parohial îl cenzurează și aflându-l în ordine, le dă absolutoriu.

§. 10. Alegerea oficianților societății se face în fiecare an în ziua de sft. Nicolae.

Cercetarea bisericii.

§. 11. Membrii sunt obligați a lua parte în Dumineci și sărbători la serviciul

divin. Servitorii și servitoarele sunt obligați a lua parte cel puțin la vecernie.

§. 12. În decursul serviciului divin înaintea bisericii se interzice orice sfățuire și larmă; în biserică să fie cu atențiunea și evlavia cuvenită, luând parte activă la serviciul divin. Cei cari nu vor observa buna rânduală, se vor pedepsi cu 10 fl.

§. 13. Dacă vre-un membru va produce scandal în biserică, sau dacă doi sau mai mulți membri ai societății se ceartă în biserică, atunci fiecare membru se pedepsește cu două (2) cor.

§. 14. Dacă vre-un membru cercetează birturile în decursul liturgiei sau joacă cărți, atunci se pedepsește cu (2) cor.

§. 15. Dansul este oprit în post, în ziua primă de Crăciun, de Paști și de Rusalii. Aceia cari nu vor observa aceste dispoziții, se pedepsesc cu o (1) coroană, în caz de repetiție cu două (2) coroane.

§. 16. Tinerii aparținători societății trebuie cel puțin odată în an în părăsimii să se mărturisească; asemenea obligământ au și fetele. Cine nu se mărturisește, se eschide pe anul acela din societate.

(Va urma).

supra modalităților practicării ei. În privința acestor din urmă s'ar putea accepta și la noi praxa obicinuită în celelalte biserici surori: ca preoții din fiecare protopopiat să aleagă, de ex. cu ocazia conferințelor preoțești, unul sau mai mulți duhovnici, după cum ar cere trebuința, pe cari apoi episcopul eparhial i-ar confirma prin un decret anume. Este de sine înțeles, că preoții ar alege ca duhovnici ai lor pe cei mai distinși colegi din protopopiat, distinși prin evlavie și curățenia vieții religioase morale, distinși prin înțelepciunea și prin știința lor, mai ales în cele teologice, distinși prin zelul și rodnicia lor activitate pastorală, ca descoperindu-și conștiința înaintea unora ca acestora, să poată primi învățături și povești, cari să le fie de folos spre îndreptarea lor. Acești duhovnici să fie îndatorați a face în fiecare an episcopului lor raport despre mărturisirea preoților, se înțelege: întru cât permite păstrarea sigilului mărturisirii. Mărturisirea ar fi mai la loc în postul sf. Paști, când preotul și de altcum trebuie să se preocupe de ea mai intensiv decât altă dată. Mărturisirea sa înaintea duhovnicului ar fi o pregătire pentru împărtășirea aceleiaș taine poporului. Preotul pregătit însuși prin taina pocăinții, va săvârși cu inimă mai curată mărturisirea poporului. Astfel, din mărturisirea preoților vor rezulta foloase duhovnicești și pentru viața morală a poporului, precum în genere: în măsura în care vei ridica nivelul vieții spirituale-morale a preoțimii, în acea măsură vei produce, ca biserică, și în popor roadele vieții creștinești. *Dr. Nicolae Bălan.*

Din protopresbiterate.

Mișcări culturale în protopresbiteratul Cetatei de piatră.

"*Prin cultură la putere!*" Iată drapelul, sub care luptă azi toate popoarele pământului. Răsună vădăbul de strigătul după cultură, după lumină, și popoarele conștii de ce se petrece în jurul lor, își dau sama de duhul vremii în care trăim. E bine de popor, care știe și e convins, că fără cultură, fără luminarea minții, e imposibilă înaintarea, ba chiar existența. Ce s'ar alege de noi fără de lumină? Oare cum s'ar desvolta firea întregă, dacă întunecatul ar stăpâni pământul? Oare ar fi o putință să fie viață fără de lumină? Universul întreg n'ar fi decât o lume moartă, o lume fără de viață, o lume care n'ar mai avea nici un înțeles să existe.

Aceste întrebări trebuie să și-le pună ori care individ, ori care națiune, dacă vrea, ca în marele concert al popoarelor să-și aibă rolul său, demu de numele ce-l poartă, precum și cuvântul decisiv la orirea viitorului în lumea aceasta. Și numai acel popor își poate croi un viitor sigur, care e pătruns de acest sfânt adevăr, că numai prin cultură poate ajunge la putere!

Cine a urmărit cele comunicate din când în când în coloanele acestui prețuit ziar, s'a putut convinge, ca de un timp încoace și în aceste părți a străbătut o mică rază de lumină, și aici inimi dornice de muncă, dornice de înaintare a găsit. În cele următoare voi arăta unele momente de mare însemnătate din viața credincioșilor noștri din acest tract, îndeplinite în zilele trecute, și din cari apare, că deși suntem cam rămași în cele culturale îndărătul altor neamuri cu cari împreună trăim, totuși ne iubim biserice, știm să ne insuflețim la strigătul conducătorilor noștri spre cele bune, jertfim cu drag pe altarul legii noastre strămoșești, întărindu-ne estfelu și pe aceste plături ca creștini adevărați și ca Români vrednici.

Sfințirea noului edificiu școlar din Rohia.

Încă nu sunt șterse din inimile credincioșilor din aceasta parhie zilele de bucurie, avute acum trei ani, când frumoasa biserică, zidită din material solid, s'a predat destinațiunii sale, și eată, că din nou suntem chemați la prasnio, la sărbătoare. La prasnio sentimentului de jertfă, căci întru adevăr, dacă judeci după număr și starea lor materială, ești silit să recunoști, că singur numai dragostea și alipirea către legea și limba noastră strămoșească i-a putut îndemna pe acești oameni la atâta muncă și jertfă.

Duminecă în 9 Oct. v. c. adevărat P. On. Domn protopresbiter tractual *Vasile Duma*, asistat de preoții: Augustin Herman din Văleni, Petra Man din Boreni, Zaharie Man din Olpret, Nicolae Țigeanu din Poiana-porcului și parohul din loc, Nicolae German, a sfințit noul edificiu școlar din Rohia, zidit întru toate conform legii noaue școlare, cu solemnitatea cuvenită momentului, și l'a predat destinațiunii.

La 8 oare dimineața s'a început serviciul divin, în decursul căruia s'au sfințit 2 clopote mari noaue, cumpărate earăș prin credincioșii acestei parhii, ear terminându-se sfânta liturgie, dl protopresbiter, prin o cuvântare plină de învățătură, scoate la ivală folosul școlii și al învățământului, îndemnând pe părinții copiilor, ca văzând ei folosul cel mare ce'l aduce școala, să-și trimită fără șovăire cât se poate de regulat copilașii la școală.

Imediat după predică, în procesiune frumoasă, am mers la noul edificiu școlar, unde făcându-se sfințirea apei și stropindu-se atât sala de învățământ cât și locuința învățătorului, precum și poporul adunat întrun număr foarte mare, cu apă sfințită, ne-am reîntors în aceeaș ordine în biserică, unde s'a cetit și sfântul maslu.

Intre cei prezenți au fost și următorii: Dr. Gavriil Buzara, avocat, Dr. Ioan Petruș, cand. de avocat, din Lăpușul ungureș. Nic. Cosma not. pens. din loc. Cornel Cosma, George Prigoranș, Gavriil Cristea și Stefan Bărbos, învățători, și alții.

La 2 oare p. m. a fost masă comună, ear sara petrecere populară cu joc.

Fie, ca acest modest edificiu să formeze pentru toate timpurile fortăreața puterii, în care să se adăpostească, păstreze și întărească, limba și legea noastră moștenită din moși strămoși.

Conferența învățătoarească.

O conferență învățătoarească așa de lăse cercetată ca cea din anul acesta, nici când în tractul Cetatei de piatră nu s'a mai văzut. Ce e drept, nu am avut atâta învățători cu pregătire recerută, câți avem acum, dar câți am avut, nu au arătat atâta interes față de aceste întruniri, pentru învățătorime foarte folositoare, ca în anul acesta.

Dintre 17 învățători deficitivi câți avem în tractul numei 2 au absentat: Ioanichie Șavrea din Cărbunar, și Grigore Bărbos din Ciacatie, ceilalți 15 și un cetechet, Alexandru Herman, au fost prezenți.

Conferența în anul acesta s'a ținut în comuna Surduc-Copalin, la 10 și 11 Octomvrie st. v. sub conducerea P. On. Domn Vasile Duma, protopopul tractului, ca comisar consistorial.

După terminarea serviciului divin, împreună cu invocarea Dohului sfânt, toți învățătorii s'au întrunit în sala de învățământ a școlii din loc, unde com. sariul consistorial, prin o vorbire foarte instructivă și privitoare la predarea studiului religiounei în școlile elementare, pe baza noului plan de învățământ, declară conferența deschisă.

Imediat după deschidere s'a alocmează cu president Grigore Roman din Lăschie, ear ca notari: Ioan Dragomir și Vasile Thira.

Să comunică apoi ordinaul P. V. Consistor, referitor la activitatea conferențelor învățătoarești din anul trecut. După luarea lui la cunoștință să trece la ordinea zilei, începându-se cu cetirea temelor teoretice, referitoare la predarea studiului religiounei, pe baza plenului de învățământ și a îndreptariului metodic, însărcinat fiind pentru fiecare clasă (I—VI) câte un învățător cu pregătire teme, și anume învățătorii: Vasile Tira, Ioan Bărbos, Gavril Nohita, Ioan Dragomir, Ioan Danciu și Stefan Bărbos.

S'au cetit rând pe rând toate temele, ear după cetirea fiecăruia s'a criticat tema cetită cu multă serioșitate și viu interes.

Cele mai potrivite observări făcute cu ocaziunea discuției asupra acestor teme au fost ale învățătorilor: Cornel Cosma, Ioan Dragomir, Valeriu Bărbos și Grigore Roman. Ședința abea la 3 oare p. m. s'a încheiat.

La această ședință, dintre domni preoți, ca directori școlari, abia au fost 4, și anume: George Ghețe, Nicolae Ghermar, Stefan Micle și Alexandru Ciocoș, un număr de tot dispărent față cu preste 30 preoți, câți sunt în tract.

A doua ședință s'a faceput la 4 oare p. m. și s'a terminat abea la 8 oare seară, ear a treia și cea din urmă a fost Marți, începând la 9 oare dimineața până după ameezi la oarele 4.

În această ședință s'au predat lecțiile practice. A excelat învățătorul Ioan Dragomir. S'a adus și laudabilul conclas, ca fiecare învățător să înființeze oar în comuna sa, la început fie chiar și într-o voze, și apoi succesive să-l completeze. S'a în-

casat pentru biblioteca pedagogică tractuală câte 2 cor. dela fiecare învățător, alegându-se bibliotecar Gavriil Cristea, cassar Vasile Tira și controlor Cornel Cosma, iar după ce s'a făcut ceteștă și pentru biserică din Cupșeni, s'a încheiat ședința ultimă a acestei conferențe.

Față cu 3—4 învățători calificați, câți aveam înainte de aceasta cu 6—7 an, cât trebuie să ne bucurăm și cât trebuie să nădăjduim acum, când dispunem de 17 învățători, toți calificați! Depinde numai dela ei ca cunoscându-și ch mare, să-și facă dotorința față de biserică și neamul lor, cărora au a le mulțumii subsistența și viitorul. (Va urma.)

Din despărț. „Asociațiunii“.

Adunarea generală a despărțământului Sibiu.

În 3 Decemvrie n. c. s'a ținut adunarea generală a despărțământului Sibiu al „Asociațiunii“, în sala festivă a muzicului.

Au fost prezenți 30 de membri, și un public destul de numeros.

Prin o cuvântare frumoasă prezidentul, dl P. Cosma, deschide adunarea generală, espunând totodată motivele din cari adunarea generală nu s'a putut ținea în Rășinari. Cetindu-se raportul secretarului Dr. A. Crăciunescu, adunarea îl ia cu aprobare la cunoștință hotărând, ca acest raport să fie publicat în foaia „Telegraful Român“ și eventual și în alt ziar.

Cassarul despărțământului, dl Eugen Vancu, își cetește raportul său despre starea cassei, din care reese, că averea totală a despărțământului în bani la datul 30/XI este: 960 cor. 82 fl., cari bani sunt depuși în un libel la banca „Albina“.

Censurându-se scoțile, raportul casarului se aprobă și cassarului i se dă absolutural obicinuit.

Urmează alegerea noului comitet pe timp de 3 ani. Atât prezidentul, cât și secretarul roșgă adunarea generală, ca la formarea listei noului comitet să nu fie luată în combinație, de oarece în urma împrejurărilor nici unul nu mai poate lua asuprași sarcina onorifică avută în trecut.

Esmițându-se o comisie de 3, aceasta prin raportorul său prezintă lista noului comitet, și adunarea generală alege pe următorii domni: Dr. Ioan Stroiu, director, Victor Stanciu, secretar, Romul Popescu, cassar, iar ca membri în comitet sunt aleși: Victor Păcală, Romul Simu, Aurel Cosciuc, Sofron Roșca și I. Banciu.

Finită fiind alegerea, prezidentul adunării mulțamește membrilor pentru interesul arătat și declară adunarea de încheiată.

Raportul secretarului despre starea despărțământului Sibiu al „Asociațiunii“ e următorul:

Onorată adunare generală!

În cele următoare îmi iau voe a prezenta on. adunării generale un scurt raport despre dezvoltarea despărțământului Sibiu dela ultima adunare generală încoace, spre a da o locanță despre starea actuală a despărțământului și totodată a espune și activitatea dezvoltată pe teritoriul acestui despărțământ.

Numărul membrilor despărțământului nostru s'a înmulțit, și azi sunt: 6 membri fondatori, 34 membri pe viață, 108 ordineri, 240 ajutători. Cu plăcere constat, că interesul pentru „Asociațiune“ a pătruns și în stratul economilor români, încot chiar dintre dăncii unii se înscriu membri pe viață, cum a făcut fruntașul econom din Sebeșul-de-jos Adam Roman, care în acest an s'a înscrie ca membru pe viață la Asociațiune.

Pe teritoriul despărțământului sunt 30 de biblioteci, toate înființate pentru poporul dela sate. Aceste biblioteci cuprind 4281 de broșuri și volume.

În decursul ultimului an aceste biblioteci au fost cercetate de 940 de cetitori. Dela centru aceste biblioteci eu primim ca donațiune 681 de volume sau broșuri, iar celelalte au fost acuritate prin cumpărare, sau primite dela particulari, ca donațiune. Comitetul despărțământului a împărțit printre popor 600 de broșuri și opuri mai mici, și cam 1000 de numeri din foi și reviste românești. La despărțământul Sibiu aparțin 36 comune. În aceste comune în decursul ultimului an s'au ținut 58 de prelegeri populare, peste 50 de șezători literare și au fost predate 3 piese teatrale. Pe lângă aceste s'au mai aranjat în multe comune concerte și petreceri populare.

Cursuri de analfabeți, durere, nu s'au ținut.

Materialul prelegerilor a fost luat din istoria universală, istoria patriei, istoria bisericească, istoria neamului, literatură, din economie (25 prelegeri), din igienă

(4 prelegeri), din jurisprudență, din religiune (cu și fără schiopticon), și 3 prelegeri antialcoolice.

Intre prelegători sunt: 2 medici, un avocat, un senator, 2 profesori, 2 notari, 17 preoți, 17 învățători, un diacon.

Deosebită activitate s'a dezvoltat în comunele Cristian (preotul și învățătorul), Poplaca (preoții, învățătorii), Sadu (notarul și învățătorii) Ona-Sibiului (inteligente), Porcești (inteligente), Talmăcel (inteligente) Săzdate (1 învățător), Rășinari (inteligente).

Numărul ascultătorilor variază dela 50—80 la câte o prelegere.

Resultatul prelegerilor și a întregii activități e, că s'au înființat șgenturi de ale „Asociațiunii“, reuniuni, tovărășii, biblioteci, coruri, etc., toate cu menirea de a servi spre binele și înaintarea poporului nostru.

Despărțământul Sibiu are un schiopticon și 220 de diapositive din T. V. și T. Nou. Comuna Rășinari are un schiopticon cu 25 de diapositive.

Pe teritoriul despărțământului Sibiu sunt 48 de bănci, însoțiri, reuniuni, tovărășii etc.

La secretariatul despărțământului au intrat 39 de acte, cari toate au fost rezolvite în ordine.

Comitetul despărțământului a ținut ședințe după trebuință.

Despre starea cassei, cassarul va prezenta raport special.

Respectuos subscrisul, în calitate de secretar al despărțământului Sibiu, dela ultima adunare generală încoace am făcut mai multe excursiuni culturale în comunele unde anume am fost chemat, sau unde a deois comitetul, ca să se facă vre-o excursiune culturală. În aceste excursiuni am fost în mare parte singur, s'u însoțit de câte un cleric. De 2-ori em fost în Porcești, prima dată am înființat o bibliotecă, a doua oară am fost chemat să țin o prelegere. Câte odată am fost în Șelimer și Lămneș. De 3-ori am fost în Sebeșul-de-jos, primadata am înființat bibliotecă, a doua oară am ținut prelegere religioasă cu schiopticon, a treia oară am ținut o prelegere istorică din trecutul nostru. Am mai fost câte odată în comunele: Poplaca, Avrig, Cristian, Ona, Talmăcel, Boița, Sadu, Mohu, de pe teritoriul despărțământului Sibiu.

Afară de despărțământul nostru am fost în Săliște, și ocașional, călătorind în Banat, am ținut prelegere religioasă însoțită de proiecțiuni cu schiopticon în comuna mea natală, Sat-Chinez. Pe teritoriul despărțământului Sibiu, ori unde m'am prezentat în vre o comună, am slujit, adevărat am făcut serviciul divin și am predicat. După serviciul divin vorbiam poporului despre „Asociațiune“ și ulterior după împrejurări le țineam câte o conferență acomodată, istorică, morală ori religioasă — (cu schiopticon).

Cu ocaziunea excursiunilor primind aproape totdeauna broșuri dela comitetul central și mai mulți numeri din reviste și foi, înființam bibliotecă acolo unde încă nu era, iar unde aflam bibliotecă deja înființată, acolo o augmentam. Intre cei prezenți la conferența împărțim broșuri și foi.

Am făcut 16 excursiuni culturale. Am ținut 12 prelegeri religioase-morale, 6 prelegeri istorice și în 11 comune am ținut prelegeri religioase, însoțite de proiecțiuni, făcute cu ajutorul schiopticonului.

În orașul Sibiu am ținut cu totul 10 prelegeri religioase, însoțite de proiecțiuni cu ajutorul schiopticonului, pentru elevii și elevele române dela școlile din Sibiu, pentru meseriași și pentru membrii „Asociațiunii“. Prelegerile acestea a trebuit să le țin separat, căci am fost conștrâns se țin cont de împrejurările și timpul liber al ascultătorilor, mai bine zis a celor cari doriau să ia parte la acele prelegeri. Cu totul subscrisul în calitate de secretar al despărțământului Sibiu în ultimul an am ținut 39 de prelegeri.

Îmi țin de datorință să mulțamesc fostului prezident al despărțământului nostru, I. P. Sale Dr. Miron E. Cristea, care înainte de plecarea sa din Sibiu mi-a dat câteva sate de broșuri de conștinț felurite, ca să le impart între popor cu ocaziunea excursiunilor culturale, ceea ce i-am promis că o să și fac. Din darul Preșinției Sale mi-a fost posibil, ca la fiecare excursiune culturală să impart broșuri multe printre popor. Totodată țin să mulțamesc și on. directuni a „Albinei“ — în special dlui P. Cosma — care a binevoit a ne dăruie pe seama despărțământului 200 de coroane în bani, și în diferite rânduri ni-a donat și broșuri, cumpărate anume pentru acest despărțământ.

Reg onorata adunare generală, să binevoiască a lua acest raport cu aprobare la cunoștință, și împreună cu comitetul

Nr. 671/1911.

(454) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a-III-a **Nadașaromână**, conform ordin. Ven. Consistoriu arhid. de dto 9 August a. c. Nr. 9451 Bis., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul indicat, iar petenții să se prezinte, pe lângă restricțiunile regulamentare, în o Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a cânta și predica, resp. celebra.

I bănești, la 21 Noemvrie 1911.

Of. protopresbiterial rom. gr.-ort. al tractului Reghin, în conțelegere cu comitetul parohial.

Grigoriu Nicoară
adm. ppbteral.

Nr. 648/1911.

(446) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a III-a **Uroi** cu filia **Cârpeniș** din tractul Geoagiului se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. pentru congruă

Cererile de concurs să se înainteze în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial, iar reflectanții să se prezinte în comună, — cu știrea protopopului, — în vre-o Duminică sau sâmbătoare pentru a celebra, a cuvânta și a se face cunoscuti poporului.

Geoagiu, 10/23 Noemvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-ort. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 658/1911.

(448) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a II-a **Bozeș** în tractul Geoagiului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile pe lângă emolumentele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile ajustate conform regulamentului să se trimită în termenul deschis la oficiul protopresbiterial subsemnat, iar concurenții sunt poștiti a se prezenta în comună — cu prealabila înnoire a protopopului — pentru a celebra, a cuvânta și a cânta.

Geoagiu, 14/27 Noemvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-ort. rom. în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 648/1911

(452) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresți dela școlile confesionale gr.-ort. române din comunele: **Fueș-Bagara** și **Valea-Lungă**, protopresbiteratul Iliia se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Salar fundamental 600 cor. iar restul de câte 400 cor. se va cere dela stat.
2. Cuartir corespunzător.
3. Grădină ori 20 cor. pe an.
4. Lemne de foc recerute.

Cuincuenaliile se socotesc numai dela ocuparea postului definitiv la aceste școli, iar în caz că se va primi ajutor dela stat, atunci se pot computa toți anii de serviciu.

Învățătorul e îndatorat a conduce pe elevi în Duminică și Sâmbători la biserică și a cânta cu ei la Sf. liturghie și totodată se instrueze pe elevii din școala de repetiție.

Doritorii de a ocupa unul din aceste două posturi, au a-și așterne rugărilor instruite

conform normelor în vigoare în termenul deschis, având a se prezenta în comună în vre-o Duminică ori Sâmbătoare la biserică, spre a cânta sau a se face cunoscut poporului.

Iliia, la 7 Noemvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial:

Z. Mureșan
protopresbiter.

Nr. 13011 Bis.

(450) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Feredeu**, tractul Geoagiului, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român“, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petenții vor avea a-și înainta suplicile concursuali, instruite conform legilor în vigoare Consistoriului, având pe lângă restricțiunile regulamentare, a se prezenta în comună, la biserică, spre a cânta respective a celebra sf. liturghie și a predica în vre-o Duminică ori sâmbătoare.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat bisericesc ținută la 15 Noemvrie 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Dr. BEU

medic practic și dentist

s'a reîntors și ordineză (Strada Poschen Nr. 6) dela 8—10 ore a. m. și dela 2—4 ore p. m. (451) 2-3

Aviz.

☞ Să sprijinim arta română. ☜

Aduc la cunoștință on public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.** În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,

pictor bisericesc.
(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

Mult onoratului Public și preestimați Preoți!

Prin prezenta fac cunoscut, că **noutățile în Juvaeriale, Orolage, articoli de aur și argint,** — au sosit; și invit pe această cale la o vizitare a depozitului meu. (434) 8-10

O privire a prețurilor mele din vitrine, va convinge pe oricine, că toate sunt foarte ieftin notate.

Cu toată stima:

Iuliu Erős

Depozit de fabrică în **Juvaeriale**, — **Orolage** și mărfuri de aur și argint. Sibiu, Str. Cisnădiei 3.

Deschis: Zilnic în zile de lucru dimineața dela 7 $\frac{1}{2}$ până seara la 7 $\frac{1}{2}$ oare.

„ECONOMUL“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni.

Centrala în Cluj (casa proprie).

Filiale în **Gherla, — Murăș-Ludoș și Aiud.**

Reveriment . . . 47 milioane.
Active 5 milioane.
Depuneri . . . 2-5 milioane.

Pentru **depuneri noue** spre fructificare acoardă **5%**, **5 $\frac{1}{4}$ %**, **5 $\frac{1}{2}$ %**, **5 $\frac{3}{4}$ %** și **6%** după sume și stabilitate, iar corporațiunilor în condițiuni excepționale; **contractează replătirea și fără abdicere.**

Acoardă împrumuturi favorabile hipotecare cu și fără anuități, precum și în cont curent, **ajută înființarea de bănci sătești** și le acoardă credite; mijlocește cele mai ieftine asigurări în toate combinațiile.

Instituții principale de binefacere: masa studenților, ambulanța bolnavilor și serviciul informetiv pentru țărani.

(453) 1-2

Direcțiunea.**„Calendarul Național“ pe 1912**

Intocmit de redacțiunea foilor dela Orăștie, e calendarul care duce în casele Românilor chipurile cele mai înălțătoare de suflet! El ne arată pe:

— **Mihai Viteazul** întrând biruitor prin poarta cetății dela Alba Iulia, după ce a cucerit Ardealul, și ajungând acuma el Domn și peste acest colț de țară românească! — Apoi când după asta, a mers de a cuceri și Moldova, ajungând a fi, pe-o vreme **Domn al tuturor Românilor!** — Ne arată apoi pe:

— **Tudor Vladimirescu**, eroul poporului din Muntenia, când a alungat pe zbirii poporului din București și primește jurământul de supunere al boerilor! — Apoi în al doilea chip: Prinderea lui Tudor Vladimirescu de către mișeiții Greci și Turci de-1 duc și-1 omorâ! Și alte multe chipuri interesante și plăcute.

Apoi bogat material de cetit: povești, nuvele, poezii, giume și povețe bune.

☛ Tare interesantă e acea parte din „Calendarul Național“, care ne arată felurile scrisori de pe fața pământului!

Văzut-ai vreodată scrisoare grecească? De asta ai putut vedea mai ușor; dar grecească monumentală și grecească lirikă? De acestea mai greu.

Dar scrisoarea coptică (de pe la Cairo și Alexandria)? Dar scrisoarea evreiască de rând? apoi evreiască zisă „Meruba“ și acea zisă „hebraică“, cu puncte și fără puncte? și în urmă cea „rabinică“? Nu le vei fi văzut.

Dar scrisoarea turcească-arabă, ai văzut? E foarte interesantă, dar grea la scris! De aceea Turcul care știe scrie, e deosebit printre ceilalți, ca la noi un popă printre alți oameni fără carte.

Dar scrisoarea siriană văzut-ai. E de tot fină și incurată. Mai aleasă și ca cea arabă! Dar scrisoarea din Tibet, curățică și sprintească?

Și apoi de sigur n'ai văzut scrisoare „sanscrită“, a vechilor Indieni, scrisoare pe care ei o numesc „scrisoarea Zeilor“, căci zic ei, ar fi cea mai desăvârșită de pe lume!

Ori văzut-ai scrisoare de icuri, în care în litere nu este nici un fel de linie oablă ori puncte ori cerceulețe sau alte cărnituri, ci numai icuri în 3 colțuri așezate în toate formele! Și tu după așezarea lor să ghicești ce e scris cu ele?

Și mai ales văzut-ai scrisoare de hieroglif? E cea mai grea scrisoare de pe lume! Cum alfabetul nostru are 28—30 litere ca semne de scris, scrisoarea de hieroglif are vre-o 2000 de semne sau „litere“, pe care trebuie să le știi, de vrei să poți ceti cu scrisoarea asta:

Toate aceste 15 feluri de scrisori le aflați, tipărite aievea în „Calendarul Național“ de pe 1912. Pe 8 pagini sunt înșirate aceste scrisori, din fiecare 4—5 șire, iar din ciudatele hieroglif să dau două fețe întregi!

Prețul unui Calendar 40 fileri.

Celor ce cumpără mai multe li-se dau mai ieftine, anume: Pe bani gata, dela 15 în sus (când li-se trimite în pachete pe poștă) li-se socotește calendarul în numai 11 cr. (22 fil.), având însă a și plăti ei și posta la scoaterea pachetului.

Cei ce le cer pe așteptare, având a plăti prețul lor după vânzare, îl plătesc cu 13 cr. (26 fil.) exemplarul și își plătesc și poșta. Mai bine e: a trimite banii înainte!

Cei ce cer mai puțin ca 12 exemplare, le plătesc cu câte 14 cr. (28 fil.), căci la aceștia noi plătim și poșta (câte 5 fileri de fiecare Calendar), fiindcă merg sub legătură deschisă, nu ca pachet de poștă închis, și în forma asta poșta nu primește pachetele neplătite.

Trimiteți cereri și bani la:

(456) 1-

Admin. „Libertatea“ în Orăștie (Szászváros).

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,

îns. economică comercială, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

==== Insoțirea economică ====

„Mugurul“,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455) Material disponibil în altoi peste 2-

==== **trei (3) milioane.** ====

Școlile noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit!

VASILE BAN

Strada Oanei 7 * SIBIU * Strada Faurului 16

în casa sa proprie

„La cizma roșie“

cel mai mare

Depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii de ambele sexe.

Comandele din provincie se execută prompt și cu prețuri moderate, la caz că nu corespund se primesc îndărăt și se schimbă cu altele.

(221) 10-

Trimitem ghete de probă și la locuință în orice timp.